

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Podnebne spremembe ter vpliv proizvodnje in potrošnje hrane nanje

Renata Karba - renata@umanotera.org

Delavnica Trajnostna oskrba in potrošnja hrane v javni upravi, Ljubljana,

21. 5. 2021

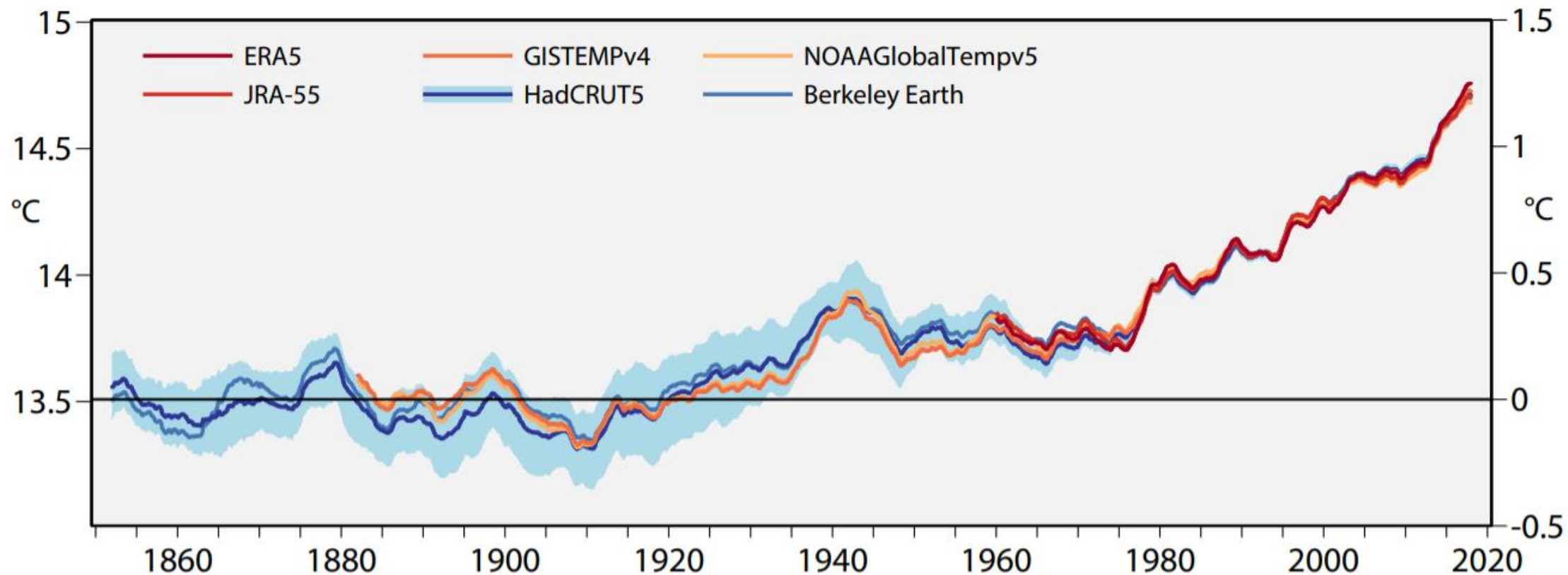
UMAN TERA

EUROPEAN STATE OF THE CLIMATE

SUMMARY 2020

Vsebnosti toplogrednih plinov CO₂, CH₄ in N₂O v ozračju so bile najvišje od začetka satelitskih meritev leta 2003.

Povprečna temperatura Zemljinega površja se je v primerjavi s predindustrijskim obdobjem 1850-1900 že povišala za 1,2 °C

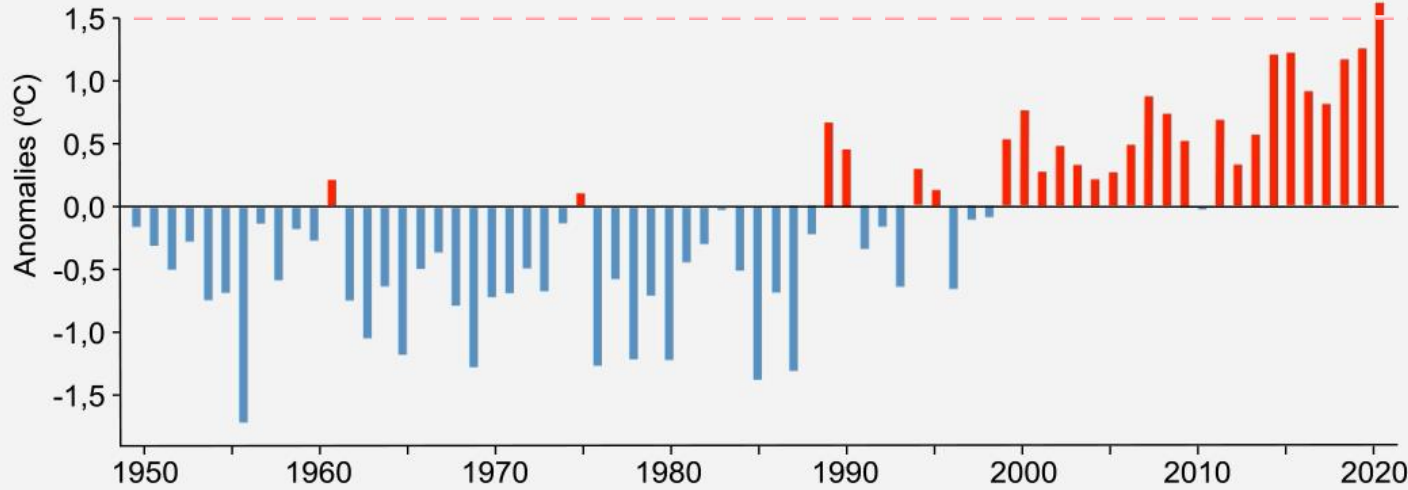

EUROPEAN STATE OF THE CLIMATE 2020

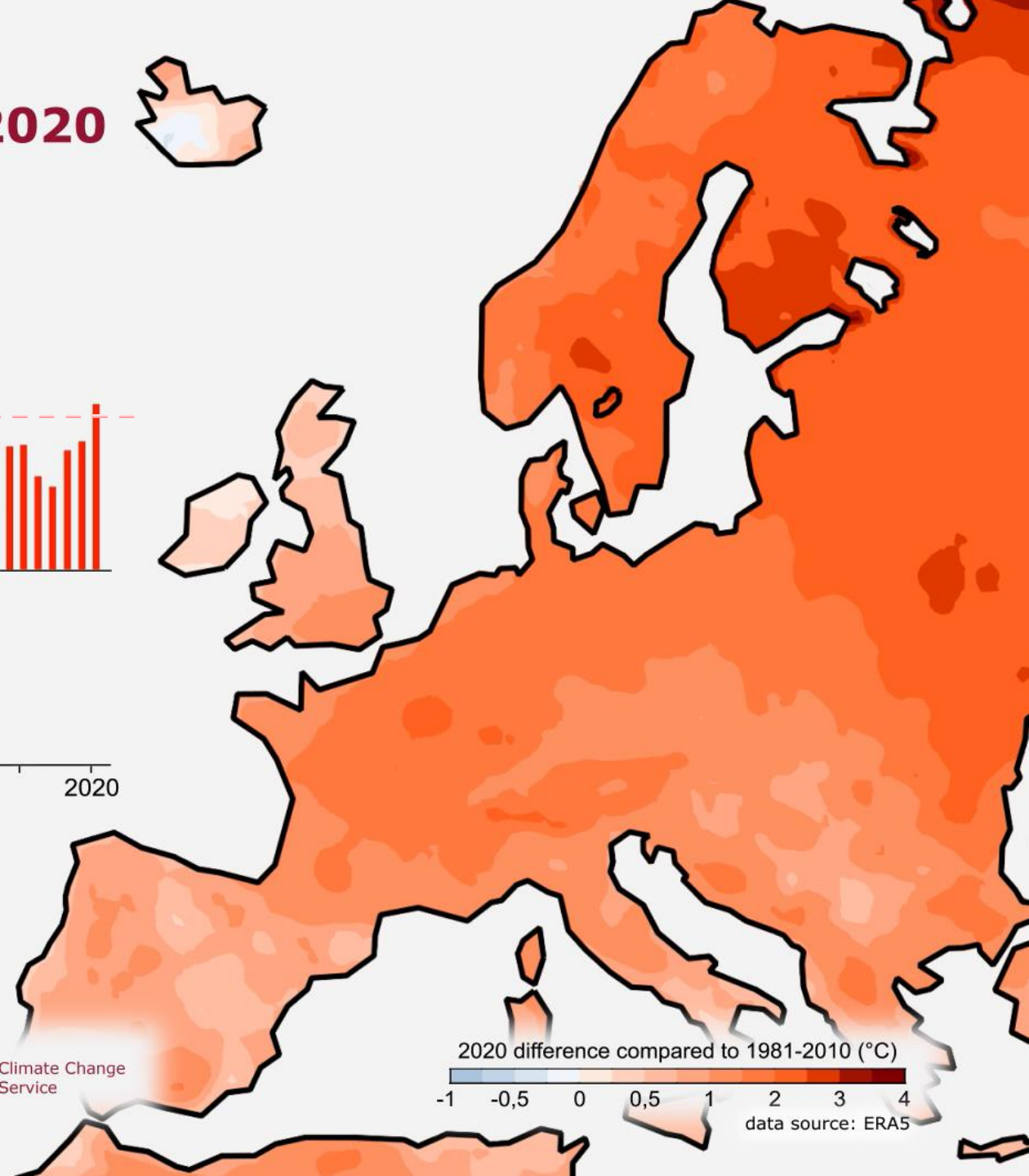
European temperatures

Annual difference compared to 1981-2010 average

data source: ERA5, E-OBS

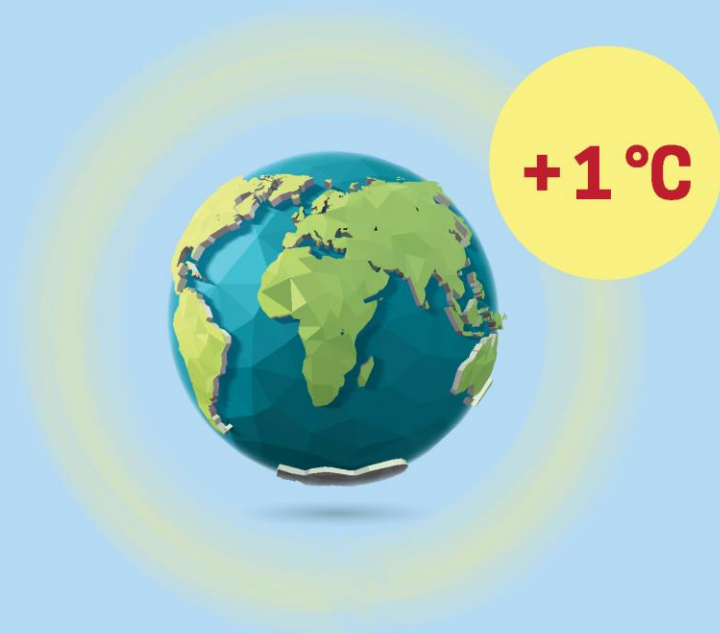

2020 difference compared to 1981-2010 (°C)

data source: ERA5

SLOVENIJA SE SEGREVA HITREJE OD SVETOVNEGA POVPREČJA

FOOD AND FARMING

8 March 2021 🕒 16:00

Food systems responsible for 'one third' of human-caused emissions

Oskrba s hrano bo predstavljala odločilno vprašanje 21. stoletja.

Brez močnega in hitrega zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov in porabe naravnih virov v sistemih oskrbe s hrano ne bo mogoče doseči ciljev Pariškega sporazuma in Agende ZN za trajnostni razvoj do leta 2030.

The EAT-Lancet Commission, 2019

Slovenia's National Inventory Report 2021

GHG emissions inventories 1986 - 2019

Submitted under the United Nations
Framework Convention on Climate Change

Ljubljana, April 2021

Kmetijstvo:

10,1 % nacionalnih izpustov toplogrednih plinov
glavni vir izpustov CH₄ in N₂O

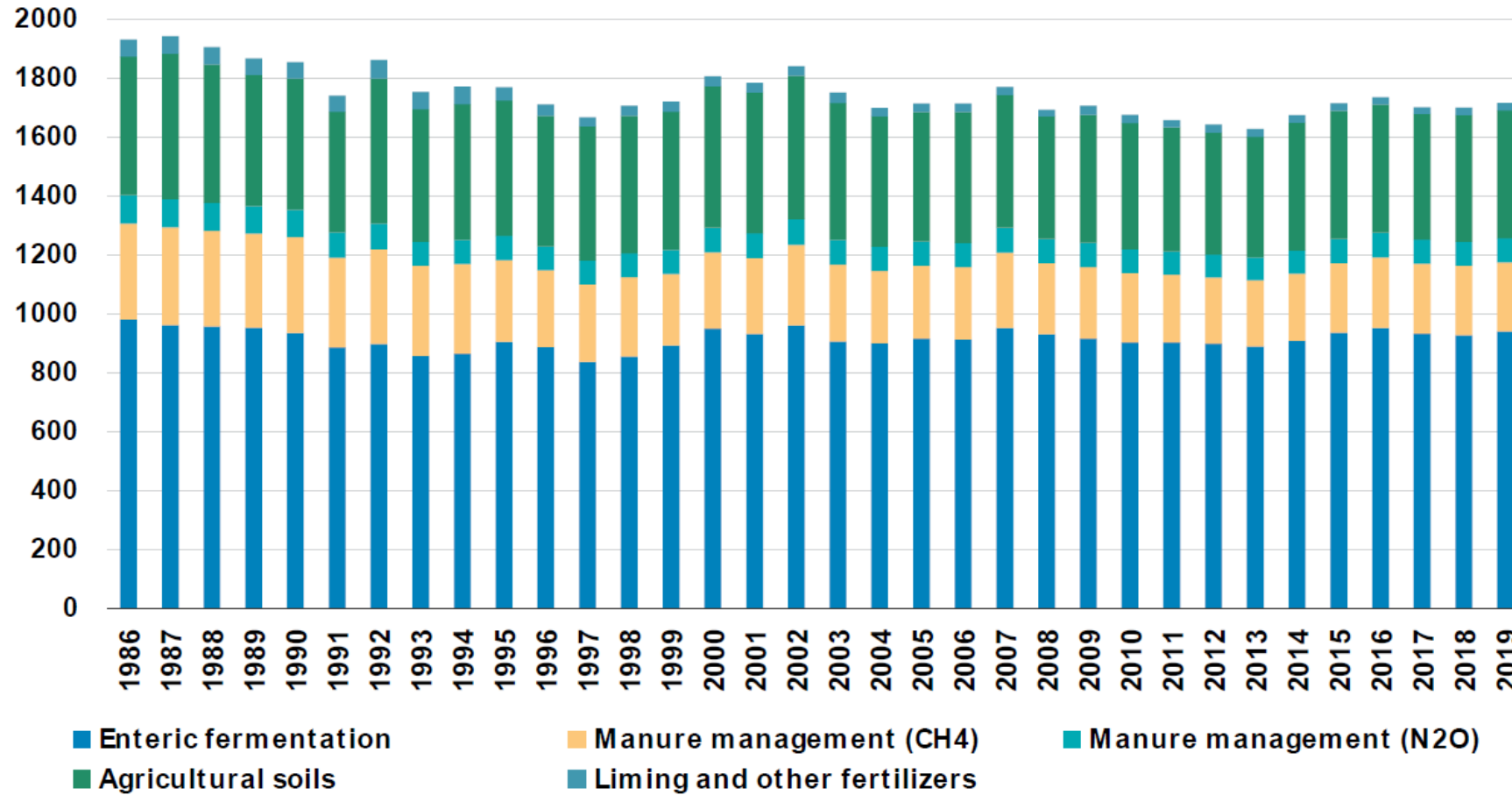
CH₄: 68,4 %

N₂O: 30 %

CO₂: 1,6 %

Slovenija: izpusti toplogrednih plinov iz kmetijstva

GHG emissions
(kt CO₂ eq.)

Ogljični odtis globalne oskrbovalne verige s hrano (izpusti TGP v %)

Pridelava
rastlinske hrane
za ljudi (21 %)

Prodaja (3 %)

Pakiranje (5 %)

Prevoz (6 %)

Predelava hrane (4 %)

Raba zemljišč za
pridelavo
rastlinske hrane
za ljudi (8 %)

Raba zemljišč za
živinorejo (16 %)

Živinoreja in
ribogojnice (31 %)

Pridelava krme za živali
(6 %)

Priporočila glede uživanja rdečega mesa in mesnih izdelkov

27. 10. 2015

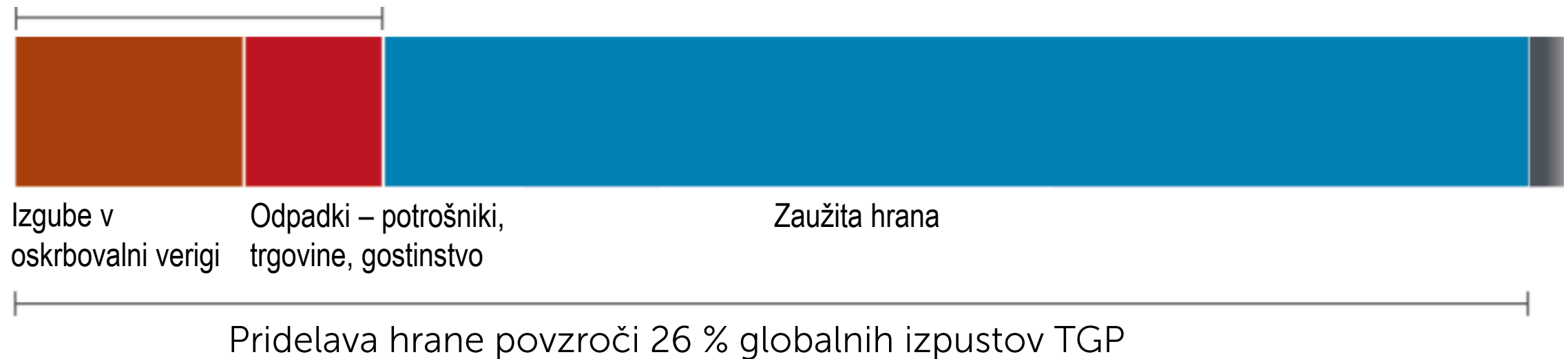
Prepogosto uživanje mesa in zlasti mesnih izdelkov v večjih količinah je lahko za zdravje škodljivo.

Uživanje več kot 0,3 kg rdečega mesa oziroma mesnih izdelkov na teden predstavlja tveganje za zdravje.

Uživanje več kot 0,5 kg rdečega mesa oziroma mesnih izdelkov na teden pa predstavlja resno tveganje za zdravje.

Odpadna hrana

Izpusti TGP iz odpadne hrane predstavljajo
6 % skupnih svetovnih izpustov

Principi podnebju prijazne oskrbe s hrano

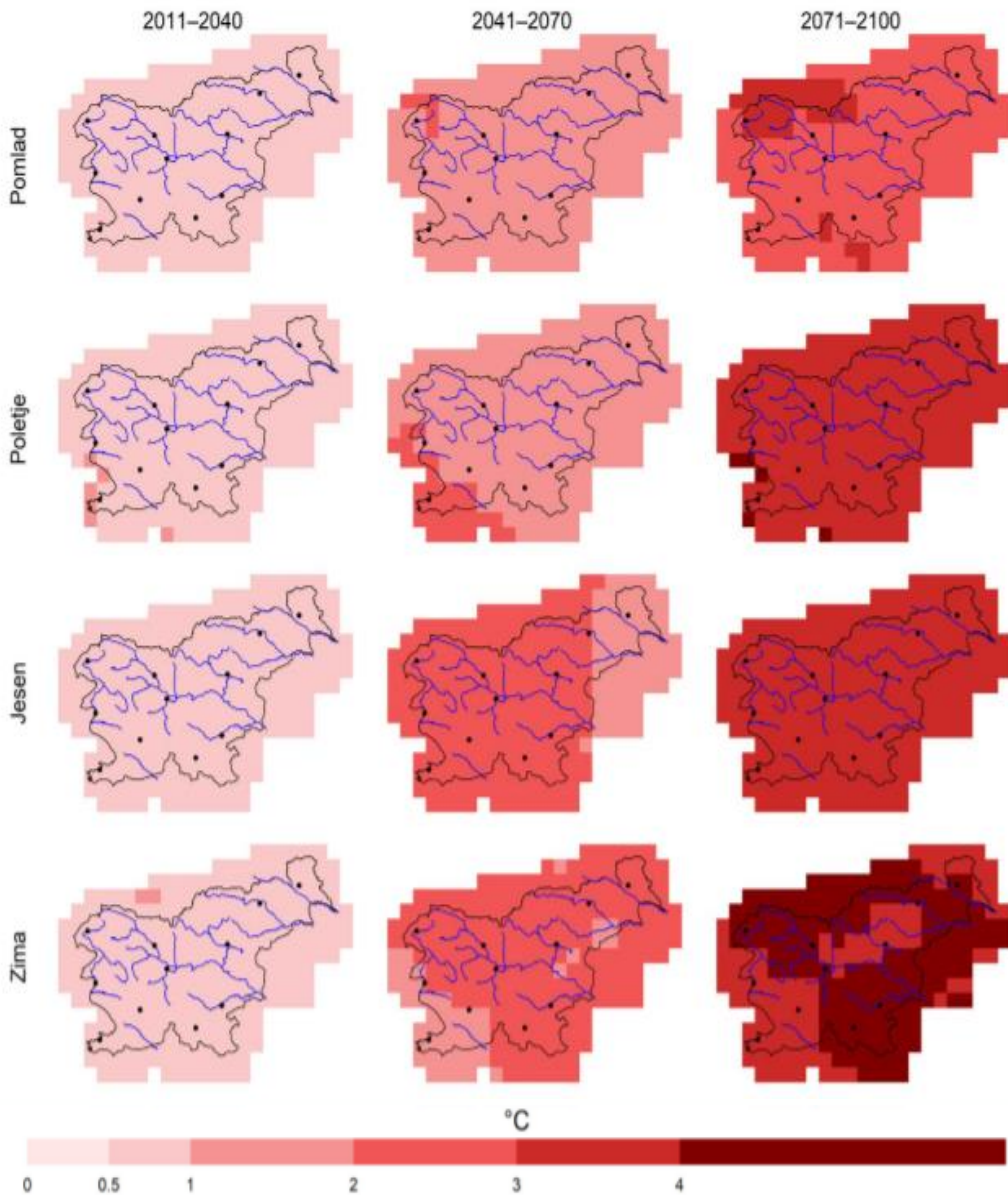

Pridelava hrane vpliva na podnebne spremembe, hkrati pa je njihova žrtev.

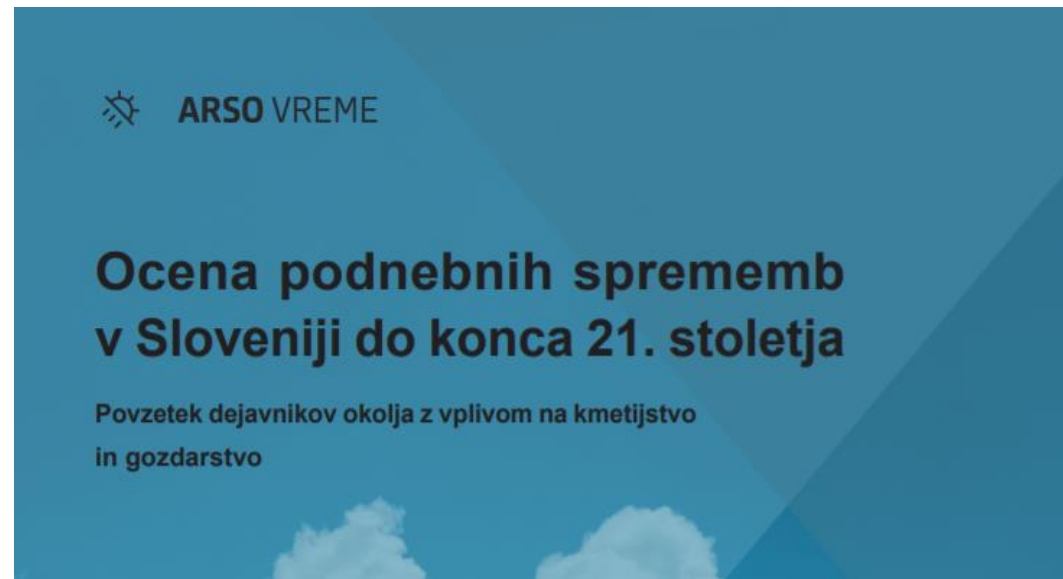
POSLEDICE PODNEBNIH SPREMEMB

- povišanje temperature, spremembe padavinskih vzorcev
- pogostejši in močnejši ekstremni vremenski dogodki – suše, poplave, neurja
- izguba biotske raznovrstnosti
- zakisljevanje oceanov
- dvig gladine morja

Vir slike: Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija RS za okolje

Rastna doba se bo podaljšala, na Primorskem tudi v zimsko obdobje.

Kmetijske rastline bodo uspevale tudi na višjih območjih, možno bo uvajanje toplotno zahtevnejših rastlin.

V sušnih in vročih poletjih se bodo povečale potrebe po namakanju. Delavci v kmetijstvu in živina bodo poleti izpostavljeni večjim toplotnim obremenitvam.

Višje temperature bodo omogočile širjenje novih rastlinskih boleznih, škodljivcev in plevelov.

Še vedno tudi tveganje spomladanske pozebe.

Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt za obdobje 2020 – 2030 (in s pogledom do leta 2040) (NEPN)

KLJUČNI CILJI IN PRISPEVKI SLOVENIJE DO LETA 2030

Izboljšanje energetske in snovne učinkovitosti v vseh sektorjih (in torej **ZMANJŠANJE RABE ENERGIJE IN DRUGIH NARAVNIH VIROV**) je prvi in ključni ukrep za prehod v podnebno nevtralno družbo.

Dekarbonizacija: blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje

Do leta 2030 bolj zmanjšati **emisije TGP v sektorjih, ki niso vključeni v shemo trgovanja** kakor za Slovenijo določa Uredba o delitvi bremen, tj. **vsaj za 20 % glede na leto 2005 z doseganjem sektorskih ciljev:**

- promet: + 12 %,
- široka raba: – 76 %,
- kmetijstvo: – 1 %,
- ravnanje z odpadki: – 65 %,
- industrija*: – 43 %,
- energetika*: – 34 %.

** Samo del sektorja, ki ni vključen v sistem trgovanja z emisijami.*

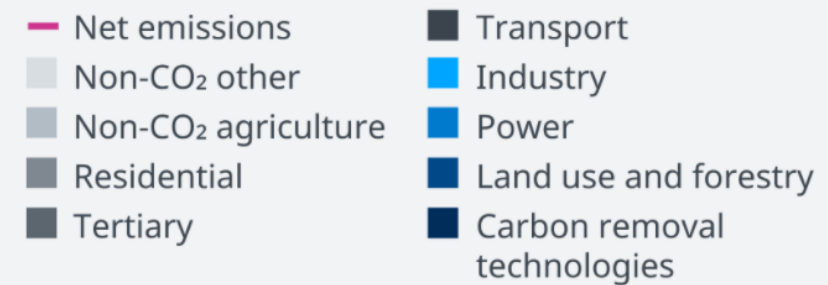
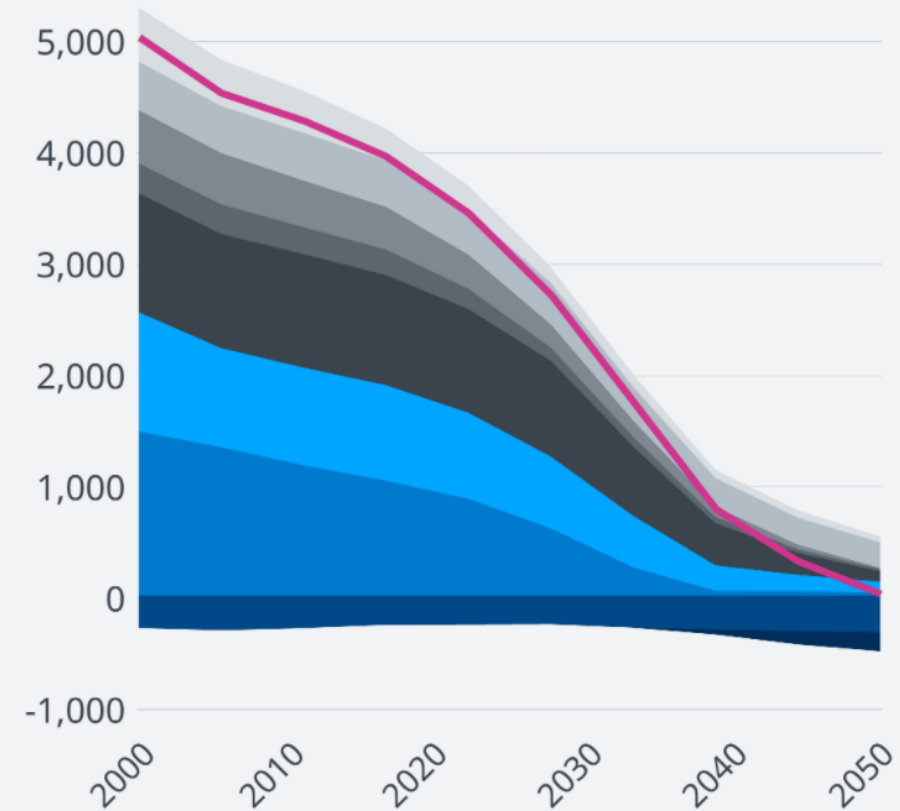
-1 % glede na leto 2005 = 0 % glede na leto 2017

Evropski zeleni dogovor

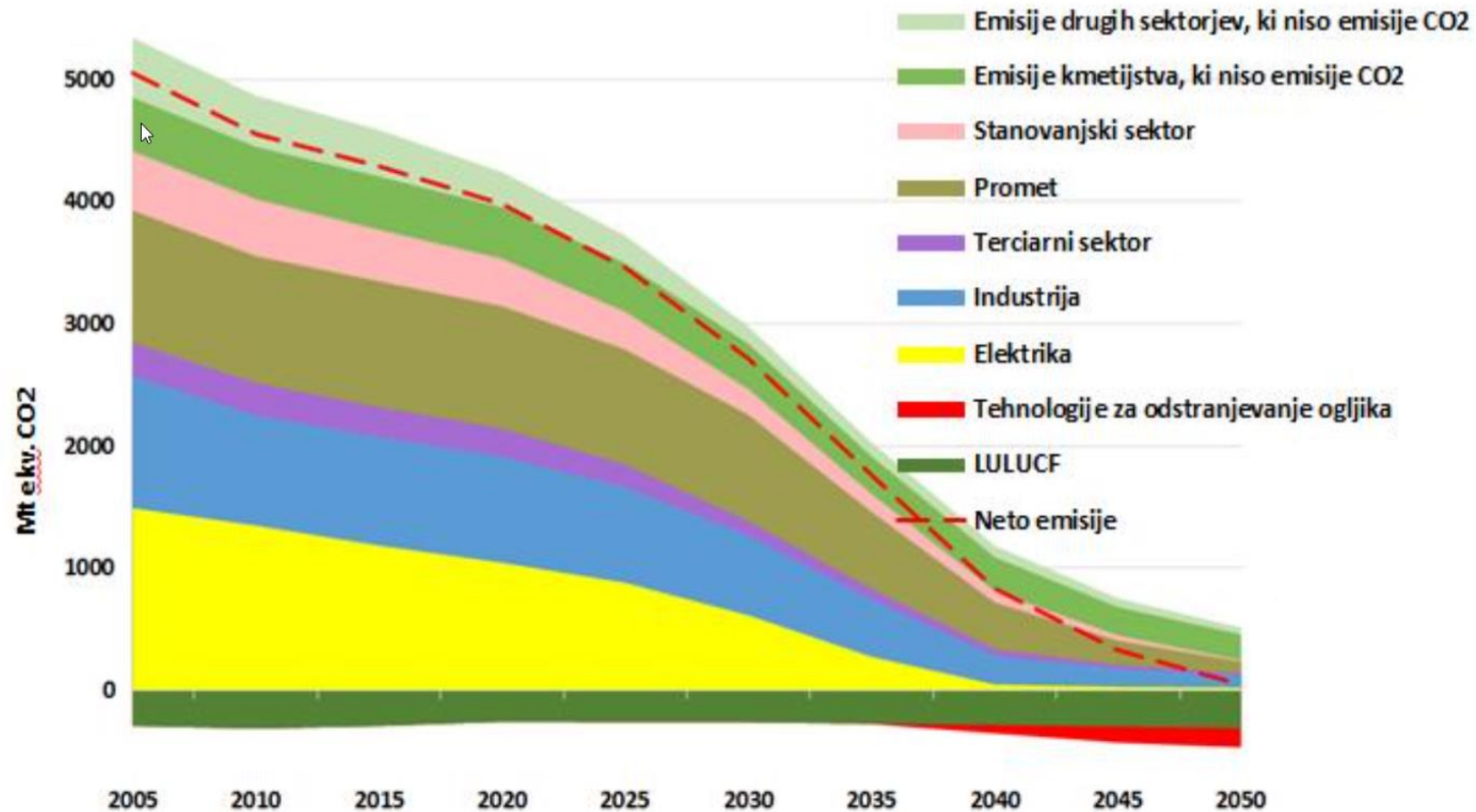

Cilj EU do 2050: podnebna nevtralnost oz. ničelna stopnja neto emisij

EU emissions trajectory in a 1.5 °C scenario

Potrebno zmanjšanje izpustov za doseganje podnebne nevtralnosti

Vir slike: Sporočilo komisije Čist planet za vse – Evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtralno gospodarstvo do 2050, 2018

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

UMAN TERA

Renata Karba

renata@umanotera.org

www.umanotera.org

Predavanje je pripravljeno v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE (LIFE17 IPC/SI/000007), ki je integralni projekt, sofinanciran s sredstvi evropskega programa LIFE, sredstvi Sklada za podnebne spremembe in sredstvi partnerjev projekta.